

Да ли се сећате првог часа у школи
учитеља или учитељице
другова и другарица?

Сећам се...

Не сећам се...

Сећање господина Марковића

Неке тренутке у животу никада нећу заборавити.

Добро се сећам првог дана у школи иако је од тада прошло скоро пола века. Школска зграда је била стара, са великим прозорима и црвеним кровом. Кад сам је први пут видео, изгледала ми је као двораци из неке бајке. У двориште школе дошло је много деце с родитељима. На вратима нас је чекао учитељ, висок крупан човек с књигом у руци. Кад је звонило, позвао нас је да уђемо у учионицу.

Сео сам у прву клупу. Радознало сам гледао учитеља док је писао кредом по табли. Имао је врло леп рукопис. Свако слово је описивао на духовит начин. На пример, за слово Ж је рекао да личи на жабу. Запамтио сам његове речи: „Све у животу вам могу одузети осим знања.“

Мислим да човек треба да учи док је жив. Увек може да се усавршава у послу, у разним знањима и вештинама. Кад сам се запослио научио сам да радим на рачунару. Поред руског, морао сам да знам и енглески језик. Надам се да ћу једног дана имати времена да научим да свирам клавир. То је моја велика жеља из младости.

Одговорите на питања

1. Чег се добро сећа господин Марковић?
2. Како је описао своју школу?
3. Где је сео кад је први пут ушао у учионицу?
4. На који начин је учитељ описао слово Ж?
5. Шта господин Марковић још жели да научи?

Од две реченице направите једну с везником кад. Имате две могућности.

Пример: Дошао сам у Београд. Уписао сам се на течај српског језика.
Кад сам дошао у Београд, уписао сам се на течај српског језика.
Уписао сам се на течај српског језика кад сам дошао у Београд.

1. Звонило је. Учитељ је позвао децу у учионицу.
2. Видео га је. Прешао је на другу страну улице.
3. Први пут је видео школу. Изгледала му је као двораци из бајке.
4. Шетам по Калемегдану. Увек сретнем неког пријатеља.
5. Вратили су се из школе. Урадили су домаће задатке.
6. Дува ветар. Боли ме глава.

Подвуците одговарајући облик глагола као у примеру

Пример: Док учитељ чита / прочита причу, деца пажљиво слушају.
Док учитељ чита причу деца пажљиво слушају.

1. Док је пала / падала киша, седели смо у кафићу.
2. Док Ана учи / научи лекцију, њен брат слуша музику.
3. Док смо радили / урадили у тој фирми много смо путовали.
4. Док су отишли / ишли у школу, нису размишљали о послу.
5. Док прошетам / шетам по граду, гледам излоге.
6. Док су сели / седели у ресторану, нису разговарали о послу.

Кад шетам / Док шетам по граду, гледам старе зграде.

КАД = ДОК ако:

- су радње истовремене
- су имперфективни глаголи у обе реченице
шеташћи и гледашћи... спремашћи и слушашћи

ДОК / КАД шетам по граду, гледам излоге.

ДОК / КАД спрема кућу, слуша музику.

Замените везник КАД са ДОК тамо где је могуће

1. Кад смо попили кафу, отишли смо кући.
2. Кад је Петар радио у Паризу, ишао је на течај француског језика.
3. Кад спремам кућу, слушам музику.
4. Кад уради домаћи задатак, Милица може да иде код другарице.
5. Кад јој је дао поклон, била је врло срећна.
6. Кад пролази поред њене куће, сећа се прошлости.

Речи у заградама ставите у одговарајући облик

1. Тога дана сам први пут видео (своја школа, школско двориште, нови другови, наш учитељ
2. Учитељ је описивао (слово Ж, велики градови, далеке земље, познати научник).
3. У школи сам добио (добро образовање) и упознао (свој најбољи друг).
4. Сва деца су с родитељима дошла **у** (школа, школско двориште) **на** (први час).
5. Сео сам **у** (прва клупа), **на** (своје место).
6. Учитељ је ставио књигу **на** (сто, клупа, столица) **у** (торба, фиока).
7. Много смо научили **за** (недеља дана, месец дана, година дана).
8. То је био врло значајан дан **за** (деца, родитељи, учитељ, ја).

Допуните реченице као у примеру

Пример: Ишли смо редовно на предавања. Слушали смо ____ у великој сали факултета.
Слушали смо **их** у великој сали факултета.

1. Водила сам сина у школу. Уписала сам ____ у први разред.
2. Добила сам лепе књиге за рођендан. Још ____ нисам прочитала.
3. Јана много воли шпански језик. Учи ____ од малих ногу.
4. Родитељи су довели сестру и мене у школу. Учитељ ____ је позвао да уђемо.
5. Дуго нисам видео твоју сестру и тебе. Али, нисам ____ заборавио.

Разговор

а) Рад у пару

Разговарајте о својој првој школи као у примеру:

- А** – Где је била твоја прва школа?
– Како си ишао у школу?
– Какав је био твој учитељ?

- Б** – Близу моје куће.
– Школским аутобусом.
–

Користите речи: школска зграда, двориште, учионица, учитељ / учитељица, другови / другарице, омиљени предмети...

Сада реците шта сте сазнали од саговорника.

Кога / Чеге се радо сећате из школских дана? **Кога / Шта** желите да заборавите?

Шта значи ова реч?

Имате ли добар речник за српски језик?

Да ли користите штампане или електронске речнике док учите страни језик?

Ален: Можеш ли да ми помогнеш?
Потребан ми је преводац.
Треба да преведем неке документе са француског на српски језик.

Бојана: Погледаћемо на интернету.
Ево – судски тумач за француски језик.

Ален: Зар се не каже – преводац?

Бојана: Каже се, али судски тумач је преводац који преводи документе и може да их овери печатом.

Ален: Понекад ми је тешко да нађем праву реч у речнику. Погледај колико значења има реч – водити!

Бојана: Да, зато је важан контекст. Он нам помаже да разумемо значење. На пример: Водим пса у шетњу сваког јутра.

Ален: То разумем, шетам са својим псом.

Бојана: А ово: *Министар је водио разговоре са колегом из Италије?*

Ален: То вероватно значи да је министар разговарао с колегом. Да ли ти и ја сада водимо разговоре?

Бојана: Не, то је превише званично. Ми разговарамо.

Ален: Кад гледам вести на телевизији доста разумем јер видим слику. Али, у друштву, кад сви говоре брзо и у исто време, не разумем ништа!

Бојана: И ја сам имала исти проблем кад сам била у Енглеској. Пре него што сам добила стипендију, завршила сам неколико курсева енглеског језика, дописивала сам се с неким људима преко интернета. Међутим, првих неколико дана у Лондону, чинило ми се да ништа не разумем. Касније је све било лакше.

Обележите знаком ✓ тачне реченице према тексту

1. Алену је потребан преводац за превод књиге. ____
2. Судски тумач треба да преведе и овери Аленове документе. ____
3. Кад гледа телевизију, Ален може доста да разбере. ____
4. Бојана је почела да учи енглески језик у Лондону. ____
5. Када је дошла у Лондон, ништа није разумела. ____

пре него што + глагол

Да ли сте учили српски **пре него што** сте дошли у Србију?

пре + именица у генитиву

Да ли сте учили српски **пре доласка** у Србију?

Да, учио сам у једној школи.

Не, почео сам да учим
кад сам дошао.

Изаберите пре или пре него што и допуните реченице као у примерима

Пример: Попила сам кафу _____ (доручковати).
Попила сам кафу *пре него што* сам доручковала.
Три пута недељно трчи у парку _____ (доручак)
Три пута недељно трчи у парку *пре* доручка.

Обратите пажњу!

генитив	
полазак	пре поласка
долазак	пре _____
одлазак	пре _____

1. Болела га је глава _____ (разболети се).
2. Многа деца науче да пишу и читају _____ у школу. (полазак)
3. Желим нешто да кажем _____ састанак. (почети)
4. Изашли су из биоскопа _____ филм. (завршити се)
5. Извините, морам да одем _____ часа. (крај)
6. Размисли добро _____ шта ћеш студирати. (одлучити)

Прецртајте реч која не може да се употреби са датим глаголом.

Затим направите реченице као у примеру.

променити – новац, ~~сестру~~, план, стан

Можете променити новац у мењачници.
Морали смо да променимо план за сутра.
Знаш ли да сам променила стан?

водити – децу у школу, дневник, разговоре, доручак

дати – поклон, болест, оглас (у новинама), идеју

имати – температуру, речник, шетњу, трему

добити – разговор, писмо, стипендију, грип

Повежите делове реченица.

Обратите пажњу на различита значења глагола водити.

Ова девојка увек

Наш тим

Директор

Мајка

Овај пут

ВОДИ

у Нови Сад

дете код лекара

рачуна о свом изгледу

са десет кошева разлике

предузеће / компанију

Направите своје реченице користећи глагол водити.

Како учите језик? Заокружите оно што је тачно за вас.

- а) Ја увек / понекад / никад (не) вежбама српски ван учионице.
- б) На часу сам врло активан(–вна) / понекад учествујем у разговору / говорим само кад ме професор пита.
- в) Мени је врло непријатно / мало непријатно / није ни мало непријатно када правим грешке у говору.
- г) Ја често / понекад / никад (не) користим речник кад учим код куће.
- д) Учење граматичких правила је врло важно / није много важно / уопште није важно за мене.
- е) Мислим да је за сваки страни језик значајан / потребан / неважан добар изговор.

Разговарајте с друговима о проблемима у учењу српског језика:

- граматика (падежи, глаголи...)
- изговор (гласови као што су Ћ, Ч, Ђ, Џ...)
- читање / писање (ћирилица, латиница)
- разумевање говора

Напишите шта је за вас најтеже у српском језику.

1. _____
2. _____
3. _____

Колико језика знаш, толико људи вредиш

**Имате ли изреку са сличним значењем у свом језику?
Покушајте да је преведете на српски.**

Погледајте рекламе

ДОЋИТЕ ДА УЧИМО ЗАЈЕДНО! <ul style="list-style-type: none">- страни језици- рачунари- јога- цртање и сликање		Стручно усавршавање <ul style="list-style-type: none">- компјутерски програми- курсеви за рачуновође
МАМА МУЗИЧКА ШКОЛА ЧАСОВИ ГИТАРЕ И КЛАВИРА	ШКОЛА – ИГРАОНИЦА ЕНГЛЕСКИ И ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК ЗА ПРЕДШКОЛСКУ ДЕЦУ (УЧЕЊЕ КРОЗ ИГРУ)	Плесна школа Маја класичне и модерне игре

- Шта мислите, зашто људи иду на разне течајеве?
Користите дате речи и додајте своје идеје.

Зато што желе да...

- наћи / бољи посао
- усавршавати се
- упознати / нови људи
- боље искористити / слободно време

.....

- Који бисте течај ви изабрали? Зашто?

Који је ваш матерњи језик?

Које стране језике говорите?

Шта мислите да је странцима најтеже у учењу вашег језика?

Када деца у вашој земљи почињу да уче стране језике?

Које језике уче?

Прочитајте како Саманта, девојка из Америке, учи српски

Дошла сам у Србију пре шест месеци. Живим у Новом Саду са својим младићем. Много боље разумем српски него што могу да говорим. Учим речи и фразе **док** слушам људе на улици или **док** гледам телевизију. Мислим да је важно да научим језик средине у којој живим. Људима је драго **кад** виде да се трудим да говорим српски и помажу ми. Мој младић жели да усаврши енглески језик и тако, **кад** смо заједно, говоримо само енглески.

Мислим да је српски језик тежак и многе ствари не разумем. Добро је ако можете да научите нешто **пре него што** дођете у Србију.

Одговорите на питања:

- Да ли је Саманта знала српски језик пре него што је дошла у Нови Сад?
- Како сада учи језик?
- Како реагују људи када она говори српски?
- Да ли јој младић помаже у учењу језика?
- Шта мисли о српском језику?

А сада ви кажите:

- Када сте и како научили прве речи на српском језику – на улици, у школи, са пријатељима, у породици? Које су то речи?
- Да ли вам је у неким ситуацијама био потребан преводац: на послу, код лекара, у полицији..., или за превод докумената?

Како се, по вашем мишљењу, најбоље учи језик?

Које активности су најважније на часу, а које ван учионице?

Језик - идентитет народа

Стефан Немања (1113–1199) – оснивач моћне српске државе у средњем веку.

Писац Миле Недић написао је књигу о последњим данима Стефана Немање. Део који говори о језику прихваћен је у народу као аутентичне Немањине речи упућене сину Растку:

Чувајте, чедо моје мило, језик као земљу. Реч се може изгубити као град, као земља, као душа. А шта је народ ако изгуби језик, земљу, душу?

Не узимајте туђу реч у своја уста. Узмеш ли туђу реч, знај да је ниси освојио, него си себе потуђио. Боље је изгубити највећи град своје земље, него најмању реч свога језика. Народ који изгуби свој језик, престаје бити народ. Зато је боље изгубити све битке и ратове, него изгубити језик.

Има ли у вашем језику много туђих речи? Реците неки пример.

О српској ћирилици

Да бисте читали и писали ћирилицу, довољно је да знате тридесет слова. Једино правило је: „Пиши као што говориш, а читај као што је написано!” Ћирилица је писмо старо више од 1.000 година. У 19. веку, Вук Караџић, реформатор српског језика, променио је стару српску ћирилицу тако да сваки глас има по једно слово.

Познати енглески писац, Бернард Шо, рекао је о српској ћирилици: „То је најбоље, најлогичније и најлакше писмо на свету.” Желео је да реформише компликовано енглеско писање на сличан начин.

- Кажите нешто о свом писму: како се зове, колико је старо, колико слова или знакова има, има ли писана и штампана слова.
- Да ли је енглески писац био у праву кад је говорио о ћирилици?
- Можда мислите да енглеско писмо не може да се реформише тако да сваки глас има по једно слово? Погледајте графит!
- Да ли је могуће на овај начин реформисати ваше писмо?

Правопис – велико слово

Осим што стоји на почетку реченице, великим словом се пишу:

- имена и презимена људи: Марко Марковић
- придеви од имена: Марков, Надин
- називи земаља, градова, села, планина, река, језера: Србија, Дунав... (али придеви од ових имена пишу се малим словом: српски, дунавски)
- називи становника градова, села, области: Београђанин, Војвођанин
- националности: Србин, Српкиња
- називи фирми, школа, факултета: Филолошки факултет, Институт за стране језике

Исправите текст и ставите велико слово тамо где је потребно:

марија поповић је рођена у француској. отац јован је србин а мајка изабела је францускиња. живела је и школовала се у паризу, али је сваке године у лето долазила код јованових родитења у нови сад. поред француског, марија одлично говори и српски језик. сада ради као преводилац у француском културном центру, који се налази у једној од омиљених улица београђана. то је кнез–михаилова улица. у близини се налази и калемегдан, неколико факултета, народни музеј и народно позориште.

АКУЗАТИВ

		мушки род	женски род
без предлога или са предлозима најчешћи предлози: у на о за уз низ кроз	sg.	Кога? (=генитив) -ог, -ег -а једно г / ваше г пријатеља мужа	-у -у лепу земљу вашу жену
		Шта? (=номинатив) један / ваш аутомобил стан	
	pl.	Кога? / Шта? -е -е добре пријатеље нове мужеве наше станове пријатељице	-е -е лепе земље ваших жене пријатељице

СРЕДЊИ РОД
НОМИНАТИВ = АКУЗАТИВ

АКУЗАТИВ ЛИЧНИХ ЗАМЕНИЦА

номинатив	акузатив	употреба – ред речи
ја	мене, ме	Он гледа <u>мене</u> / Он <u>мене</u> гледа / <u>Мене</u> он гледа. Гледа <u>ме</u> .
ти	тебе, те	Он гледа <u>тебе</u> / Он <u>тебе</u> гледа / <u>Тебе</u> он гледа. Гледа <u>те</u> .
он, оно	њега, га	Она гледа <u>њега</u> / Она <u>њега</u> гледа / <u>Њега</u> она гледа. Гледа <u>га</u> .
она	њу, је, ју	Он гледа <u>њу</u> / Он <u>њу</u> гледа / <u>Њу</u> он гледа. Гледа <u>је</u> / перф.: Гледао <u>ју</u> је.
ми	нас, нас	Он гледа <u>нас</u> / Он <u>нас</u> гледа / <u>Нас</u> он гледа. Гледа <u>нас</u> .
ви	вас, вас	Он гледа <u>вас</u> / Он <u>вас</u> гледа / <u>Вас</u> он гледа. Гледа <u>вас</u> .
они	њих, их	Он гледа <u>њих</u> / Он <u>њих</u> гледа / <u>Њих</u> он гледа. Гледа <u>их</u> .

ЗНАЧЕЊА АКУЗАТИВА

1. Објекат

Читам књигу. Волим да читам добру књигу и слушама класичну музику.

2. Циљ или место завршетка кретања

Идем на факултет. Стигла је у Институт у 9 сати.

3. Правац кретања

Дете трчи низ улицу. Стари људи се тешко пењу уз степенице.

4. Временско значење

У петак немамо предавања!

5. Значење мере времена

Путовали смо целу ноћ. Чекао је аутобус читав сат.

ВРЕМЕНСКЕ РЕЧЕНИЦЕ

Везник КАД

- а) Везником **кад** може се изразити **истовременост** – тада су глаголи у обе реченице (у временској и главној) имперфективни и тада се може заменити са **док**:

Кад шетам, волим да гледам излоге.

Док шетам, волим да гледам излоге.

- б) Радња временске реченице десила се **пре** радње у главној реченици:

- 1) у будућности:

Кад урадиш домаћи задатак, поћи ћеш / поћи у град.

- 2) у прошлости:

Када сам урадила домаћи задатак, отишла сам у град.

Везник ПРЕ НЕГО ШТО

Радња реченице која почиње везником **пре него што** дешава се **после** радње у главној реченици:

- 1) у будућности:

Пре него што отпатујем, посетићу родитеље.

- 2) у прошлости:

Он је радио у школи, пре него што је прешао у нашу фирму.